

РЕШЕНИЕ

№ 155

гр. гр.Велинград, 16.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВЕЛИНГРАД, II - ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на шестнадесети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: ИВАНКА Н. ПЕНЧЕВА

при участието на секретаря ДОНКА ЕМ. ТАБАКОВА
като разгледа докладваното от ИВАНКА Н. ПЕНЧЕВА Гражданско дело № 20215210100362 по описа за 2021 година

Предявени са обективно съединени иски с правно основание **чл. 55, ал. 1, предл. I от ЗЗД** от Н. ЛЮБ. Л. срещу „Райфазенбанк България“ ЕАД за осъждане на ответника за върне на ищца сумите от: 397.14 евро /с левова равностойност 776.74 лева/-главница по Договор за потребителски кредит от 20.04.2011г.; 1 568.82 евро /с левова равностойност 3 068.34 лева/-редовна лихва за периода от 20.04.2011 г. до 13.01.2021 г.; 7 666.73 евро /с левова равностойност от 14 994.82 лева/- просрочена лихва, за периода 20.04.2011 г. до 13.01.2021 г.; 340.25 евро /с левова равностойност 665.47 лева/-наказателна лихва за периода от 20.04.2011 г. до 13.01.2021 г.; сумата от 555.87 евро /с левова равностойност от 1 087.19 лева/- отложена лихва за периода от 20.04.2011 г. до 13.01.2021 г.; сумата от 10.00 евро /с левова равностойност от 19,56 лв./ - такса за разглеждане на документи и сумата от 490.00 евро /с левова равностойност 958.36 лева/- такса усвояване на кредит или общо 11 028, 81 евро /с левова равностойност 21 570, 48 лв. лева/, **платени без правно основание**, ведно със законната лихва върху тази сума от датата на предявяване на настоящия иск до окончателното им заплащане и **насрещен евентуален иск с правно основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД** от „Райфазенбанк България“ ЕАД против Н. ЛЮБ. Л. за заплащане на сумата от 4088.91 евро, представляваща разликата между дължимата по Договора за потребителски кредит от 20.04.2011г. сума с договорена лихва в общ размер на 8.95% (СБР за евро плюс 3.05 надбавка) и реално изплатената сума, вследствие на намаленията на СБР по време на договора, съгласно Анекс №1 и Анекс №2 към Договора.

Ищецът твърди, че на 20.04.2011 г. сключил с ответника, в качеството си на

кредитополучател, Договор за потребителски кредит за сумата от 20 000.00 евро, за срок от 84 месеца, със срок на погасяване 20.04.2018 г., при променлив годишен лихвен процент, който към датата на сключване на договора бил в размер на 8.95% и годишен процент на разходите в размер на 10.31%. Общо дължимата сума по договора била размер на 27 570.68 евро.

Посочва, че договорът бил изменен с Анекс № 1 от 10.09.2012 г. и Анекс № 2 от 02.12.2013 г., като срокът на погасяване на кредита бил удължен до 20.11.2028 г.

Твърди, че на 13.01.2021 г. кредитът бил погасен предсрочно и изцяло. Усъмнил се досежно недействителността на процесния договор и наличието на неравноправни клаузи и на 18.01.2021 г. изискал информация от ответника относно това какви суми са заплатени по договора, с какви договорени и наказателни лихви е олихвяван, както и дали лихвите са променяни през периода на действие на договора - от момента на неговото сключване, до пълното му и предсрочно погасяване. На 01.03.2021 г. получил отговор от страна на банката.

Счита, че сключеният договор и подписаните към него анекси са нищожни, поради съдържащи се неравноправни клаузи.

Излага, че банката не изпълнила задължението си по чл.5 от ЗПК, да предостави преддоговорна информация на ищеца, съдържаща основните характеристики на договора за кредит, във формата на стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителските кредити, съгласно приложение № 2 от ЗПК. Длъжникът не получил подробна преддоговорна информация от кредитора за точните параметри на кредита, съгласно изискването и на чл.58, ал.1 ЗКИ за общите разходи по кредита /ГПР/ и за обективните критерии, въз основа на които могат да се изменят, ГЛП, метода за изчисляване на лихвата, както и условията за промяната ѝ, допълнителни задължения, свързани с разплащанията. Понеже същите следвало да залегнат като клаузи от договора за кредит, счита, че нарушен бил чл.143, т. 9 ЗЗП, във връзка с чл. 24 ЗПК, тъй като на потребителя били наложени условия, с които не е имал възможност да се запознае преди сключването на договора. В резултат на това не могъл да прецени икономическите последици от сключването на договора, съставляващо още едно основание за неравноправието им по силата на т.18 от чл.143 ЗЗП /, действала към датата на сключване на договора/, във връзка с чл.24 ЗПК. Съобразно това, клаузите от процесния договор, относно ГЛП и ГПР били нищожни, като неравноправни и неиндивидуално уговорени. Тяхната нищожност обосновавала нищожност на целия договор - чл.146, ал.5 от ЗЗП. В случая, спрямо потребителските договори се явявал неприложим чл. 26, ал. 4 ЗЗД и същите не могли да бъдат заместени по право от повелителни норми на закона или договорът за кредит да се сключи, ако в него не са включени тези клаузи. Изхождайки и от характера на този договор, който бил възмезден, включването на клаузи за договаряне на лихвен процент по

кредита и ГПР по него било въведено като изрично изискване в чл. 11, ал. 1 т. 9 и 10 от ЗПК. Предвид това, нищожността на посочените по-горе клаузи на процесния договор обуславяла недействителността му като цяло.

Сочи се също, че не било спазено изискването на чл.11, ал.1, т.9 от ЗПК, тъй като в договора не били посочени условията за прилагане на посочения лихвен процент, формиращ се като СБР /променлив компонент/ и фиксирана надбавка, възлизащ към датата на сключване на договора на 8,95%. Липсвало и уточнение за базата, върху която се начислявал лихвеният процент - дали върху целия размер на кредита или върху остатъчната главница. Това създавало неяснота как е разпределян лихвеният процент във времето - за какъв период, върху цялата дължима главница или съобразно поетапното ѝ намаляване. Не ставало ясно как е формирана възнаградителната лихва и защо възлиза на съответния размер.

Не било посочено и какво се включва в базовия лихвен процент - така наречения „Стойност на банковия ресурс“ (СБР). В т.4.1.1 от договора било посочено, че при промяна на СБР се взимало предвид изменение с минимум 1% за месец на общоприетите индекси на паричните пазари за съответната валута (SOFIBOR, EURIBOR, LIBOR и др.). Тъй като кредитът бил в евро, счита че би следвало в случая да се вземат предвид стойностите на EURIBOR, но от договора не ставало ясно на кой EURIBOR, тъй като същия имал месечни стойности, за 1 месец, за 3 месеца, за 6 месеца и т.н. Предвид това и след като EURIBOR бил част от формирането на СБР, не е било спазено изискването на чл.11, ал.1, т.9 от ЗПК, защото не е било посочено коя стойност /за кой месец/ се взима EURIBOR. Непосочването на конкретната стойност на EURIBOR в договора, водело до нищожност на клаузата за лихва по договора и поради нейната неравноправност на основание чл.143, т.14 от ЗЗП in fine, тъй като давала изключителното право на банката да тълкува клаузите на договора.

Излага, че през времетраенето на договора банката вземала предвид стойността на 12-месечния EURIBOR, което обаче му станало известно едва с предоставената информация, която изискал, т.е. през 2021 г..

Липсвала и методиката за изчисляване на съответната лихва. Кредитодателя не изпълнил задължението си, в условията, които предоставял на потребителя, да се съдържат кумулативно два елемента - методика за изчисляване на съответната лихва и предпоставките за нейната промяна през времетраене на договора. Методиката за изчисляване на съответния лихвен процент не съдържала ясно и конкретно изчислителна процедура, която да посочва вида, количествените изражения и индикатори, които водят до изменение на лихвения процент. Не бил посочен начинът, по който се формира възнаградителната лихва- съществен елемент от съдържанието на този вид банков кредит.

Твърди, че не било спазено изискването на чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК. В договора кредиторът се задоволил единствено с посочването като абсолютни

стойности на лихвения процент по заема и ГПР, но липсвала е ясно разписана методика на формиране годишния процент на разходите по кредита, кои компоненти точно са включени в него и как се формира същият от 10.31%.

В тази насока излага съображения, че процесния договор бил нищожен, на осн. чл. 22 от ЗПК, във вр. чл. 11, ал.1, т. 9 и чл. 11, ал.1, т. 10 от ЗПК и на основание чл.23 от ЗПК потребителят следвало да върне само чистата стойност на кредита, но не дължал лихва или други разходи по кредита, т.е. в процесния случай дължима била само главницата в размер на 20 000.00 евро.

Нищожността на процесния договор обуславял нищожност на сключените анекси за изменението му, а именно Анекс №1 от 10.09.2012 г. и Анекс №2 от 02.12.2013 г..

Излага, че при изпълнението на договора били начислявани незаконосъобразно наказателни лихви, тъй като клаузата на чл. 4.6 от договора, с която бил уговорен размер от 18,95 % била нищожна поради противоречието си с чл. 33 , ал.2 от ЗПК, предвиждаща, че обезщетението за забава не може да надвишава законната лихва, която към датата на сключване на процесния договор 20.04.2011 г. била в размер на 10.19%. (формирана от ОЛП на БНБ и надбавка от 10%). Ето защо недължимо били начислявани наказателни лихви за периода от датата на сключване на договора 20.04.2011 г., до изменението му с Анекс № 1 от 10.09.2012 г.

Незаконосъобразно била извършена капитализация на изтекли лихви - договорни и наказателни, които били прибавени към главницата по договора, съответно същите били олихвявани с възнаградителни и наказателни лихви.

Към дължимите към датата на сключване на Анекс №1 от 10.09.2012 г. от кредитополучателя на банката суми 17 086.82 евро - редовна главница; 846.21 евро - просрочена главница, били включени 395.12 евро - просрочена редовна лихва и 9.83 евро - лихва и наказателна надбавка върху просрочена главница. Така при сключването на анекса било допуснато увеличение на главницата чрез прибавяне на изтекли лихви и последващо начисляване върху тях на договорна, съответно мораторна лихва, което противоречало на закона по отношение на физическо лице-потребител /по арг.от чл. 10, ал. 3 от ЗЗД и чл. 294, ал. 2 от ТЗ./

Посочва, че клаузите били нищожни и с оглед нормативната защита на потребителя, предвидена в специалния ЗЗП, тъй като по този начин било допуснато съществено нарушение на изискването за добросъвестност в отношенията и значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца и потребителя. Това определяло и уговорките за прибавяне на просрочени лихви към основния дълг като неравноправни на основание чл. 143, ал. 1, т. 3 и т. 11 от ЗЗП.

Изменението по договора за кредит било извършено въз основа на клаузи, които се явявали нищожни. Сключените анекси, имали характер на спогодба, която била сключена по непозволен договор и се явявала нищожна съгласно

чл. 366 ЗЗД, поради което не пораждали своето правно действие. Излага че пороците на договора опорочавали и сключените към тях анекси, в които липсвал посечен ГПР.

Предвид нищожността на процесния договор, евентуално нищожността на анексите към него, счита, че е надплатил повече от реално дължимото на банката -ответник без правно основание, което на основание чл.55, ал.1, предл. 1 от ЗЗД подлежи на връщане.

Посочва, че е заплатил на банката за периода на действие на договора общо сумата от 31 028.81 евро, от които: 12 409.54 евро - платена редовна главница; 1 568.82 евро - платена редовна лихва; 7 987.60 евро - платена просрочена главница; 7 666.73 евро - платена просрочена лихва; 340.25 евро - платена наказателна лихва; 555.87 евро - платени отложени лихви; 10 евро - платена такса за разглеждане на документи и 490 евро - платена такса за усвояване на кредита, от които предвид нищожността на договора заплатил без правно основание сумата от 11 028.81 евро - представляващи разликата между реално платените суми и усвоената главница.

В случай, че се установи, че само анексите не са породили своето действие, излага, че е заплатил недължимо разликата между действително дължимата по договора за кредит сума от 27 570.68 евро и заплатената от 31 028,81 лв. или 3 458.13 евро.

Излага, че договорената лихва е променяна в посока намаление по време на действие на договора, следователно и дължимите суми по договора суми за редовна лихва са по-малки от посочените в погасителния план 6 986.68 евро, респективно повече са надплатените суми от страна на ищеца. За главница били заплатени общо 20 397.14 евро. Същевременно отпуснатата главница по процесния договор била 20 000.00 евро, с оглед на което счита, че са налице надплатени 397.14 евро за главница.

С оглед на така очерталата се обстановка, иска на основание чл.55, ал.1, предл. 1 от ЗЗД, съдът да постанови решение, с което да осъди „Райфайзенбанк (България)“ ЕАД да му заплати сумата от общо 11 028.81 евро с левова равностойност 21 570,48 - дадена без правно основание за периода от 20.04.2011 г до 13.01.2021 г., ведно със законната лихва върху тази сума от датата на предявяване на настоящите иски до окончателното ѝ заплащане, включваща сумата от 397.14 евро, с левова равностойност 776.74 лева, главница по Договор за потребителски кредит от 20.04.2011 г.; сумата от 1 568.82 евро, с левова равностойност 3 068.34 лева- платена редовна лихва, за периода от 20.04.2011 г. до 13.01.2021 г.; сумата от 7 666.73 евро с левова равностойност от 14 994.82 лева - платена просрочена лихва за периода от 20.04.2011 г. до 13.01.2021 г.; сумата от 340.25 евро с левова равностойност 665.47 лева- платена наказателна лихва за периода от 20.04.2011 г. до 13.01.2021 г.; сумата от 555.87 евро с левова равностойност от 1 087.19 лева-заплатени отложени лихви за периода от 20.04.2011 г до 13.01.2021 г.; сумата от 10.00 евро с левова равностойност от 19,56 - такса за разглеждане на

документи и сумата от 490.00 евро с левова равностойност 958.36 лева - така усвояване на кредит, дадени без правно основание

Претендира разноси.

В срока по чл. 131 ГПК ответникът „Райфазенбанк България“ ЕАД счита иска за допустим, но неоснователен

Не оспорва, че между страните на 20.04.2011 г. е сключен договор за потребителски кредит със съдлъжник Г.В.Т., по силата на който на кредитополучателя е предоставен кредит в размер на 20 000 евро, със срок на изплащането 20.04.2018 г.. Не оспорва, че договорните условия били изменяни и допълвани с последващи анекси, сключени между страните: Анекс № 1 от 10.09.2012 г., с който бил удължен крайният срок за погасяване до 20.08.2022 г. и Анекс № 2 от 02.12.2013г. Не оспорва, че банката предоставила заемни средства на кредитополучателя в размер на 20 000 евро, съгласно условията на сключения Договор за потребителски кредит, с което кредитът бил усвоен изцяло, при уговорена годишна лихва в размер, равен на Стойност на банковия ресурс (СБР) за евро плюс 3.05 пункта надбавка, която към момента на подписване на Договора за кредит била общо 8,95 % .

Счита, че между страните по спора е налице валидно сключен индивидуален договор за банков кредит и като такъв е породил действието си за тях. Договорените между страните клаузи в договора не противоречали на императивните правни норми, уреждащи отношенията на банките с обслужваните от тях лица, както и приложимите норми за защита на потребителите, чрез транспониране на Директива 93/13/ЕИО в националното законодателство. Излага, че клаузите в договора за кредит не били сключени при заобикаляне на закона, не противоречали на добрите нрави и пораждали действително задължение кредитополучателя. Между страните било постигнато съгласие относно съществените клаузи по договора при точно и ясно договорени условия, непротиворечащи на нормативните правила.

Оспорва твърдението на ищеца, че договорът за кредит бил недействителен, тъй като на кредитополучателя не била предоставена преддоговорна информация във формата на стандартен европейски формуляр на основание чл. 5 от Закона за потребителския кредит /ЗПК/. Излага, че неполучаването на стандартния европейски формуляр преди подписването на договора за кредит не водило до недействителност на договора, тъй като неизпълнението на това изискване не било сред предвидените в чл.22 от ЗПК условия за недействителност.

Позовава се, че клаузите в Договора за кредит били уговорени индивидуално. Не било възможно Банката да даде на ищеца предварително изготвен договор, който да не е подлежал на договаряне и обсъждане, доколкото не било възможно кредитодателят да определи точно какъв ще бъде размерът на кредита, погасителният му срок, от какви източници на доходи и по какъв начин ще се обслужват задълженията по кредита, на какви погасителни вноски /дали ще има по-големи в началото или в края на

погасителния срок вноски или ще са равни/, дали ще има гратисен период или не, откъдето пък зависила и надбавката в лихвения процент, какво ще бъде обезпечението и т.н.. Тези клаузи като основен предмет на договора, били индивидуално уговорени. Индивидуално уговорени били лихвеният процент и непроменливата в него част – надбавката. Поради обективния характер на СБР, счита че би било неравно третиране на клиенти да се договаря индивидуален СБР. Индивидуалният риск бил оценен в твърдия компонент - надбавката. С така уговорената при тези условия лихва била пряко обвързана и уговорката за правото на банката да промени лихвата при промяна на пазарните условия на компонента СБР. Доказателство за индивидуалния характер на договореностите между страните бил и фактът на подписаните Анекс № 1/10.09.2012г. и Анекс №2/02.12.2013г..

В Договора за кредит подробна уредба намерили условията за предоставяне и погасяване на кредита, включително как се определя и заплаща дължимата от ищеца договорна лихва в рамките на погасителния период, неустойката за забава, условията за предсрочно погасяване на кредита от страна на кредитополучателя, както и конкретни случаи на неизпълнение на договора, предполагащи право на кредитора да изисква предсрочно и незабавно изпълнение на усвоените и непогасени по договора суми.

Договореният двукомпонентен лихвен процент, съдържал твърда стойност на надбавка в размер на 3.05 пункта надбавка годишно и плаващ, променлив компонент, формиращ размера на дължимата лихва, представляващ банкова база, наречена "Стойност на банковия ресурс". СБР бил един и същи за всички сходни кредитни инструменти в съответната валута и се променял едновременно за всички кредитополучатели. Индивидуалната твърда надбавка била индивидуално уговорена, защото отразявала оценката за кредитоспособността на всеки конкретен кредитополучател по конкретния кредитен инструмент, като в резултат - промяната, на който и да е от двата компонента (събираеми), водело до промяна на техния сбор.

Компонент на СБР за евро бил 12-м Euribor, тъй като това бил максимално дългосрочния възможен пазарен индекс. Понеже процесният кредит бил дългосрочен и не съществувал пазарен индекс със същата срочност, се използвал съществуващия индекс с максимална срочност.

Оспорва твърдението на ищеца, че в Договора за кредит не бил посочен приложимият лихвен процент и условията за прилагането му. Излага, че в Договора за кредит била посочена приложимата към кредита възнаградителна лихва, формираща се от два компонента - твърд/фиксиран (надбавка) и променлив (СБР) компонент. Договорът давал дефиниция на понятието стойност на банковия ресурс, били посочени компонентите, които се включват в него, както и критериите за изменението на СБР. В Договора за кредит и последващите анекси, към него, сключени между страните, бил посочен абсолютен размер на СБР, както и размерът на надбавката. Критериите за изменение на СБР били подробно описани в чл.4.1.1. от

Договора. Посочено било, че изброените в цитираната разпоредба условия в своята съвкупност влияят върху стойността на банковия ресурс. В чл.4 от Договора Страните се съгласили, че Лихвата се начислява от датата на усвояване на сумата по кредита на база 360 дни годишно за ползване на всяка сума по кредита при 30 дни в месеца и 360 дни в годината (вкл. първия и без последния ден от този период). Съгласно чл.4.2. Банката информирала Кредитополучателя за промяната на СБР чрез публикация на интернет сайта на Банката, на видимо място в офисите си или по друг подходящ начин, т.е. информацията за СБР и неговото евентуално изменение била общодостъпна за клиентите на Банката. За срока на валидност на Договора за кредит лихвата единствено намалявала. Следователно, в случай че Анексите към Договора, с които се уговаряла по-ниска Лихва, вследствие на намаляване на СБР, били недействителни, то ищецът следвало да върне на Банката разликата между сумата дължима по Договора с уговорения в Договора лихвен процент в общ размер на 8.95% (СБР за евро плюс надбавка в размер на 3.05 пункта) и реално платената сума вследствие на намалението на СБР и договореното в сключенията към Договора анекси.

С подписаните от кредитополучателя погасителни планове, същият изразил съгласието си с размера на задълженията си по кредита към датата на подписването им и потвърдил, че е в просрочие на суми по главница и възнаградителна лихва. От съпоставката между договора и двата анекса било видно, че лихвеният процент е намалял и кредитоискателят е заплатил с 4088.91 евро по-малко, отколкото ако кредитът не е бил реструктуриран, т.е. в сравнение с първоначално уговорената в Договора за кредит лихва.

Претендира, в случай исковата претенция досежно недействителността на Анекс №1 и Анекс №2 към Договора за кредит бъде уважена, да бъде осъден ищеца Н.Л. да възстанови на Банката разликата между дължимата сума по Договора за кредит при обща лихва в размер на 8.95% и реално платената вследствие на намаляването на СБР и сключенията Анекси сума, възлизаща на 4088.91 евро.

Излага, че стандартна и напълно нормална и икономически обоснована практика при всички дългосрочни договори, била цената на стоката, която доставчикът се е задължил да доставя по време на действие на договора, да не е фиксирана към датата на сключване на договора, а да се променя в срока му на действие в зависимост от промените в цени и разходи на доставчика по време на договорния срок. Това било приложимо и при договора за кредит, тъй като разходите ѝ по осигуряването, които прави банката не били непроменлива величина, а зависели от пазарните условия. С оглед изложеното оспорва правното твърдение, че сумите били платени без основание. Промяната в размера на договорната лихва по кредитите, а от тук и в размера на вноските, била изрично уговорена от страните в процесния индивидуален договор, подписан между ищеца и банката. Тези клаузи били напълно действителни, още повече, че лихвата единствено била намалявала за процесния период, така че плащанията на договорната лихва в променените ѝ

размери съобразно тези договорни клаузи били плащания, извършени на валидно правно основание.

С подписване на горецитираните погасителни планове ищецът изрично признавал и потвърждавал по вид и размер задълженията си след всички извършени до съответната дата плащания по кредита, както и наличието на просрочена главница и просрочена възнаградителна лихва. В тази връзка счита, че задълженията на ищеца към банката по вид и размер към съответната дата били безспорно установени с подписаните погасителни планове, които съдържали съгласието и на двете страни по вида и размера на задълженията към тази дата.

Несъстоятелно било твърдението на ищеца, че не било спазено изискването на чл.11 ал.1 т.10 от ЗПК, което водело до недействителност на договора за кредит. Формулата, по която се изчислявал годишният процент на разходите по кредита бил посочена в ЗПК и всички банки на територията на страната били задължени и използват посочената в приложението към закона формула. Нямаło нормативно задължение банката да включва в договора за кредит формулата, по която се изчислява ГПР, защото същата била общоизвестна. На следващо място, в процесния Договор за кредит било посочено, че ГПР към момента на сключване на Договора е 10.31%, посочен бил общият размер на кредита към датата на сключването на договора - 27 570.68 евро, а също и допусканията, които били взети предвид при изчисляването на ГПР; че Договорът е валиден за срока, за който е сключен първоначално и Кредитополучателят погасява своите задължения в съответствие с условията и сроковете на Договора; че размерът на Лихвата и другите разходи по Кредита са неизменни спрямо техния първоначален размер и ще се прилагат до изтичането на срока на Договора.

Оспорва и твърдението, че уговорената в Договора и анексите наказателна лихва била нищожна, поради противоречието ѝ с чл. 33 от ЗПК. Същата не надвишавала законната лихва, тъй като представлявала надбавка в размер на 10 пункта годишно върху забавената сума (вноска или част от вноската) за времето на забавата до окончателното изплащане на забавените задължения. С подписването на Анекс №1 и Анекс № 2 към Договора и приложените към тях погасителни планове, ищецът потвърдил, че има просрочени задължения към Банката за главница и за възнаградителна лихва, както и техният размер. От сключените анекси не можело да се изведе и следователно било невярно твърдението, че банката начислявала лихва върху лихва или била капитализирала лихви (прибавяла лихви към главницата по кредита). С подписване на анексите към Договора за кредит страните се съгласили какъв е размерът на дължимите по кредита суми, които са посочени по пера - редовна главница, просрочена главница, редовна възнаградителна лихва, просрочена възнаградителна лихва и наказателна лихва върху просрочената главница и нямаło клаузи за начисляване на лихва върху лихва или за капитализация на лихви.

Прави възражение за изтекла погасителна давност (тригодишна за лихвите и пет-за главницата), Възразява, че претенцията за сумите, представляващи изплатена главница за периода 20.04.2011г. до 28.06.2016 г. и изплатени лихви за периода от 20.04.2011 г. до 29.06.2018 г. са погасени по давност и не следва да бъдат уважавани.

Претендира разноски.

Иска от съда да постанови решение, с което съда да отхвърли предявения от ищеца Н.Л. иск с правно основание чл.55, ал.1 предл.1 от ЗЗД като неоснователен.

При условията на евентуалност, в случай че съдът счете, че Анекс №1 и Анекс №2 към Договора са нищожни, предявява насрещен иска за осъждане на Н. ЛЮБ. Л., да заплати на „Райфайзенбанк (България)“ ЕАД сумата от 4088.91 евро, представляваща разликата между дължимата по Договора за потребителски кредит от 20.04.2011г. сума с договорена лихва в общ размер на 8.95% (СБР за евро плюс 3.05 надбавка) и реално изплатената сума, вследствие на намаленията на СБР по време на договора, постигнати с Анекс №1 и Анекс №2 към Договора.

В срока по чл. 131 ГПК ответникът по насрещния иск и ищец по първоначалния Н. ЛЮБ. Л. оспорва неговата допустимост и основателност. Счита, че насрещната искова молба за нередовна, с доводи че вземането не е индивидуализирано по основание и период. Отделно не били посочени обстоятелствата, на които се основава и не били посочени конкретни доказателства. Претендира насрещната искова молба да бъде върната.

Претенцията на банката била неоснователна, защото не само анексите към процесния договор, но и самият договор бил недействителен и като последица от тази нищожност потребителят, на основание чл.23 от ЗПК, дължал само чистата стойност на кредита - 20 000.00 евро.

Дори да се приемело, че само и единствено анексите към процесния договор за банков кредит били нищожни, претенцията на банката по насрещния иск също била неоснователна. Това следвало от обстоятелството, че страните договорили променлив лихвен процент при сключването на договора, а намаляването на стойността на лихвата не зависило от сключването на съответните анекси, а следвало от характера на лихвата - променлива и със спада на стойностите на променливия компонент - СБР, банката е следвало да намали и съответния лихвен процент. Видно било от представените по делото доказателства, че надбавката от 3.05% била запазена в един и същи размер за целия период на действие на договора и след сключване на анексите по него и намаляван бил само променливият компонент.

Поради това, счита че дори и само анексите да са недействителни, а договорът да запази своето действие, лихвата на кредитополучателя отново би била намалявана съобразно спада на СБР, респективно и анюитетните

месечни вноски по-ниски и не било възможно кредитополучателят да е заплатил с 4088.91 евро по-малко, отколкото ако кредитът не е бил реструктуриран.

Евентуално релевира възражение за погасяване на претенцията на ищеца по насрещния иск по давност.

Съдът, като обсъди доводите и възраженията на страните и като прецени събраните по делото доказателства, счита за установено следното:

На 20.04.2011г. между Н.Л. /кредитополучател/ и Г.В.Т. /съдлъжник/, като солидарни длъжници, от една страна и Райфайзенбанк ЕАД е сключен Договор за потребителски кредит. По силата него ответникът се е задължил да предостави на кредитополучателя сумата в размер на 20 000 евро, която последният да върне на 84 месечни равни анюитетни вноски, всяка една от тях в размер на 321,27 евро, с падеж на 20-число от съответния месец, считано от 20.05.2011г., съгласно приложен към договора погасителен план. Уговорено е краен срок на погасяване на кредита 20.04.2018г.

В чл. 4 от Договора е предвидено кредитополучателят да заплаща на кредитодателя годишна лихва, състояща се от два компонента-променлива надбавка в размер на Стойността на банковия ресурс за евро + фиксирана надбавка от 3,05 %. Посочено е, че към датата на сключване на договора годишната лихва е в размер на 8,95 %, която се начислява от датата на усвояване на сумата по кредита на база 360 дни годишно за ползване на всяка сума по кредита. Посочен е размер на лихвата на ден от 0,0249%. Дадена е дефиниция на СБР, а именно лихвеният процент за съответната валута, при който Банката осигурява ресурс за финансиране на клиенти, увеличен с разходите по управление на падежната структура на активите и пасивите на банката и други законоустановени разходи, като е посочено, че към датата на сключване на договора е 5,9%.

При така определената лихва, годишният процент на разходите /ГПР/ за кредита към момента на сключване на договор за кредит е в размер на 10,31 %.

Общият размер на дължимата сума по договора към момента на сключването му възлиза на 25 570,68 евро.

Клаузата на чл. 4.1 от Договора предвижда право на Комитет по управление на активите и пасивите на банката да определя стойността на банковия ресурс, който се явява компонент от годишната лихва по кредита и същият да бъде ежемесечно преразглеждан и променян при промяна на пазарните условия, представляващи изменение в едно или повече от посочените условия, които в своята съвкупност влияят върху СБР: 1./ изменение с минимум 5% за месец на стойностите на средните годишни лихвени нива по привлечените срочни депозити от нефинансови предприятия и домакинства, обявявани в статистиката на Централната банка, или изменение с минимум 9% кумулативно за три месеца; 2./ изменение с

минимум 5% за месец на основния пазарен измерител за кредитен риск на Република България за периода между 1 и 5 години; 3./ промяна в кредитния рейтинг на Р България според някоя от основните рейтингови агенции (S&P, Moody's, Fitch и др.); 4./ изменение с минимум 1% за месец на общоприетите индекси на паричните пазари за съответната валута (SOFIBOR, EURIBOR, LIBOR и др.); 5./ промени в нормативната база и/или регулациите на Централната банка, засягащи функционирането на банките и изискванията към тях, в това число и въвеждане на рестрикции; 6./ промяна в падежната структура на пасивите спрямо падежната структура на активите, влияеща върху разходите на банката за управлението им. Съгласно чл. 4.2 от Договора, за промяната на СБР Банката информира Кредитополучателя чрез публикация в своя интернет сайт, на видно място в офисите си или по друг подходящ начин, без да е необходимо в такъв случай подписване на анекс към договора. След промяна на лихвата по реда на чл. 4.1.1, кредитодателят изготвя нов погасителен план за дължимите по кредита анюитенти вноски, който предоставя на кредитополучателя.

Предвидено е в чл. 4.4 от Договора, че в едномесечен срок, считано от датата на уведомлението за промяна на СБР, но не по-късно от три месеца от датата на публикуване на промяната на официалната интернет страница на банката и/или от датата на обявяване в офисите на банката, при условие, че промяната е в посока увеличение на СБР, кредитополучателят има право да погаси предсрочно изцяло кредита, с което да прекрати договора за кредит, на основание настъпилото увеличение на лихвата.

Съгласно чл. 4.6. при забава в плащането на дължими суми по Кредита, Кредитополучателят дължи на банката обезщетение за забава-наказателна надбавка към лихвата в размер на 10 пункта годишно върху забавената сума /вноска или част от вноската/, за времето на забавата, до окончателното плащане на забавените задължения. Към датата на сключване на договора, лихвеният процент при просрочени плащания, изчислен по този начин, възлиза на 18,95 %.

Предвидено е, че Кредитополучателят заплаща на банката еднократна комисионна за усвояване в размер на 2,45 % върху размера на кредита.

Не е спорно между страните, а и от доказателствата по делото се установява, че ищецът е получил уговорената по договора от 20 000 евро.

Към договора за кредит са сключени два анекса, съответно Анекс № 1 от 10.09.2012г. и Анекс № 2 от 02.12.2013г., с които е предоговарян крайният срок на погасяване на кредита, съответно до 20.08.2022 г. и до 20.11.2028г.

В чл. 1 от Анекс № 1 към Договор за потребителски кредит от 20.04.2011г., е посочено, че страните се съгласяват, че размерът на задължението към дата на сключване на анекса е 18337,98 евро, включващи 17086,82 евро редовна главница, 846,21 евро просрочена главница, 395,12 евро редовна лихва, 9,83 евро лихва и наказателна надбавка върху просрочената главница и 232,65 евро, включващи 128,87 просрочена лихва,

84,96 евро текуща редовна лихва, 18,82 евро лихва и наказателна надбавка върху просрочената главница. Съдържат се аналогични клаузи за възможността банката едностранно да променя ГЛП в частта на СБР, при същите условия, предвидени в договора за потребителски кредит. Посочено е, че стойността на банковия ресурс към датата на сключване на анекса е 5,9 %.

По силата на чл. 8 от Анекс № 1 ищецът се е задължил да заплати на ответника усвоената и непогасена част от кредита, включваща вземанията в общ размер от 18 337,98 лв., на 108 равни анюитетни месечни вноски, всяка в размер на 247,86 евро, до 20-то число на съответния месец, считано от 20.09.2013г. до 20.08.2022г., която сума се олихвява с годишна лихва в размер на 8,95%, формирана от СБР + надбавка от 3,05 %.

Вземанията в размер на 232,65 евро е предвидено да бъдат заплатени с една вноска, дължима на 20.08.2022г. При забава в плащането се дължи обезщетение за забава, формирана от като сбор от договорната лихва и наказателна надбавка към нея размер на 10 пункта годишно.

Изготвен е нов погасителен план.

В чл. 1 от Анекс № 2 към Договор за потребителски кредит от 20.04.2011г., е посочено, че страните се съгласяват, че размерът на задължението към дата на сключване на анекса е 18 330,11 евро, включващи 17 990,47 евро редовна главница, 339,64 евро просрочена главница, както и 555,87 евро, включващи 273,92 евро просрочена лихва, начислена за периода 20.08.2013г. до 19.11.2013г. включително, 44,08 евро текуща редовна лихва, начислена за периода 20.11.2013г. до 01.12.2013г., включително, 5,22 евро лихва и наказателна надбавка върху просрочената главница, начислена за периода 20.09.2013г. до 01.12.2013г. включително, 232,65 евро реструктурирана лихва, определена съгласно Анекс № 1 от 10.09.2012г.

Аналогично като в Анекс № 1 е предвидена възможността банката едностранно да променя ГЛП в частта на СБР, при същите условия, предвидени в договора за потребителски кредит. Посочено е, че стойността на банковия ресурс към датата на сключване на анекса е 5,2 %.

По силата на чл. 8 от Анекс № 1 ищецът се е задължил да заплати на ответника усвоената и непогасена част от кредита, включваща вземанията в общ размер от 18 330,11 лв. на 108 равни анюитетни месечни вноски, всяка в размер на 168,36 евро до 20-то число на съответния месец, считано от 20.12.2013г. до 20.11.2028г., която се олихвява с годишна лихва в размер на 8,25%, формирана от СБР + надбавка от 3,05 %.

Вземанията в размер на 555,87 евро е предвидено да бъдат заплатени с една вноска, дължима на 20.11.2022г. При забава в плащането е предвидено да се дължи обезщетение за забава-сбор от договорната лихва и наказателна надбавка към лихвата в размер на 10 пункта годишно.

Изготвен е нов погасителен план към анекса.

Според заключението по назначената по делото съдебно-икономическа

експертиза, която съдът кредитира, като компетентно изготвена, към датата на подписване на Анекс № 1 от 10.09.2012г. дължимата от ищеца сума е в размер на общо 18 570,63 евро, от които 17 086,82 евро редовен дълг по непадежирала главница, 846,21 евро просрочена главница за периода 20.04.2012г.-20.08.2012г.; 395,12 евро просрочена договорна лихва за периода от 20.04.2012г. до 20.07.2012г., 84,96 евро текущо начислена договорна лихва за периода 20.08.2012г. до 10.09.2012г., 128,87 евро просрочена лихва за периода 20.07.2012г. до 20.08.2012г. и 18,82 евро лихва и наказателна надбавка върху просрочената главница за периода от 23.07.2012г. до 10.09.2012г.

С клаузата на чл. 8 от Анекс № 1/10.09.2012г. е формиран нов размер на главницата по процесния кредит, а именно 18 337,98 евро, включващ 17 086,82 евро непадежирала главница, 846,21 евро просрочена главница за периода от 20.04.2012г. до 20.08.2012г., 395,12 евро просрочена договорна лихва за периода от 20.04.2012г. до 20.07.2012г. и 9,83 евро лихва и наказателна надбавка върху просрочената главница от 21.05.2012г. до 23.07.2012г. Предвидено е също новият размер на дълга да се олихвява с договорната лихва по кредита.

Към датата на подписване на Анекс № 2 от 10.09.2012г. дължимата от ищеца сума е в размер на общо 18 885,98 евро, от които 17 990,47 евро редовен дълг по непадежирала главница, 339,64 евро просрочена главница, 44,08 евро текущо начислена договорна лихва за периода 20.11.2013г. до 01.12.2013г., 273,92 евро просрочена лихва за периода 20.08.2013г. до 19.11.2013г., 5,22 евро лихва и наказателна надбавка върху просрочената главница за периода 20.09.2013г. до 01.12.2013г. и 232,65 евро преструктурирана лихва по чл. 9 от Анекс № 1.

С клаузата на чл. 8 от Анекс № 2/02.12.2013г. е формиран нов размер на главницата по процесния кредит, а именно 18 330,11 евро, включващ 17 990,47 евро непадежирала главница и 339,64 евро просрочена главница. Предвидено е също новият размер на дълга да се олихвява с договорната лихва по кредита.

В анексите на договора са договаряни два едногодишни гратисни периода от по 12 месеца за заплащане, през които са заплащани само дължимите лихи и гратисните периоди са ползвани.

Не е спорно между страните, че заемът е погасен изцяло на 13.01.2021г., на която датата са извършени последните плащания на сумите 11 460, 07 евро главница, 31,84 евро редовна лихва и 555,87 евро платени отложени лихви.

Съгласно заключението от назначената основна съдебно-икономическа експертиза, кредитополучателят е запратил сума в общ размер от 31 028,81 евро, от които 12 409,54 евро платена редовна главница; 1 568,82 евро платена редовна лихва; 7 987,60 евро платена просрочена главница; 7 666,73 евро платена просрочена лихва; 340,0 25 евро платена наказателна лихва; 555,87 евро платени отложени лихви; 10 евро платена такса за разглеждане на

документи и 490 евро платена такса за усвояване на кредита.

За срока на договора от сключването му, до погасяване на задължението размерът на договорната и наказателната лихва е намалявал, в резултат на намаляване на стойността на определяния от банката компонент, формиращ лихвените нива-стойност на банковия ресурс в евро. За анализирания период договорната лихва е възлизала, както следва: за периода 20.04.2011г. до 19.11.2012г.-8,95%, за периода от 20.11.2012г. до 19.12.2013г.- 8,25%, за периода 20.12.2013г. до 09.03.2015г.-7,35%, за периода 10.03.2015г. до 19.01.2017г.-6,15%, за периода 20.01.2017г. до 27.02.2018г.-5,05% и за периода 28.02.2018г. до 13.01.2021г.-4,35%.

Според вещото лице, в посочения в договора годишен процент на разходите в размер на 10,31 % се включват годишната лихва в размер на 8,95%, 10 евро, еднократна такса за разглеждане на документи, 2,45% такса за усвояване на кредита и 1 евро месечна такса за разкриване на сметка и същият реално възлиза на 10,20%, без в него не са включени разходите за поддържане на разплащателна сметка, обслужваща кредита от по 1 евро на месец. Според вещото лице, ако към него се добави и тази такса размерът на ГПР би бил 10,37%.

Според заключението по допълнителната съдебно-икономическата експертиза, което съдът кредитира, като компетентно изготвено, дължимата сума от ищеца до погасяване на задължението на 13.01.2021г., ако приложимият лихвен процент при сключване на договора от 8,95% не е бил променян, би била общо 34 427,06 евро, от които главница в размер на 20 601,17 евро, договорна лихва от 13 242,96 евро и 582,93 евро отложени лихви.

Изслушана в съдебно заседание на 04.04.2022г. вещото лице Л.Я.Т. уточни, че при формиране на променливата компонентна на лихвения процент е взет предвид индекса EUROBOR за 12 месеца.

Доколкото договорът е сключен между физическо лице, което при сключването му действа извън рамките на своята професионална или търговска дейност и кредитна институция, към правоотношението между банката и ищеца-кредитополучател са приложими специалните разпоредби ЗЗП относно неравноправните клаузи в потребителски договори, както и императивните норми на ЗПК, уреждащи неговата формата и необходимо договорно съдържание. За наличието на неравноправни клаузи в потребителските договори съдът следи служебно при всяко положение на делото, като не се прилагат правилата за преклузия в първоинстанционното и въззивното производство. Ако констатира неравноправна клауза в потребителски договор съдът е длъжен да се произнесе по нея и без наведено от страната възражение. Потребителят, който се позовава на неравноправен характер на клауза от договора, не следва да конкретизира твърденията си чрез посочване с коя от хипотезите, предвидени в чл.143 от ЗЗП, е налице противоречието / този смисъл е константната съдебна практика на ВКС-Решение № 23/07.07.2016 год. по т. дело № 3686 /2014г. ВКС, ТК, I т.о.,

Решение № 98/25.07.2017 г. по т. дело № 535/2016г., ТК, I т.о., Решение № 237/20.01.2017г. по т.д. № 2927/2015г. ВКС, ТК, I т.о. и др./.

Съгласно константната съдебна практика една договорна клауза е неравноправна при наличието на следните предпоставки: 1./ клаузата да не е индивидуално уговорена; 2./ да е сключена в нарушение на принципа на добросъвестността; 3./ да създава значителна неравнопоставеност между страните относно правата и задълженията – съществено и необосновано несъответствие между правата и задълженията на страните; 4./ да е сключена във вреда на потребителя.

Съгласно чл. 146, ал.1 ЗЗП неравноправните клаузи в договорите са нищожни, освен ако са уговорени индивидуално.

Уговорките, които определят основния предмет на договора и не са индивидуално договорени, не могат да бъдат преценени като неравноправни, ако са ясни и разбираеми – чл.145, ал.2 от ЗЗП. Клаузата за възнаграждението на кредитодателя е съществен елемент на договора за кредит и изискването на яснота и разбираемост се счита за изпълнено, не само ако цената е посочена ясно от граматическа гледна точка, но и ако от съдържанието ѝ може точно да бъде разбран обхватът на поетото задължение и средният потребител, относително осведомен и в разумна степен наблюдателен и съобразителен, да разбере икономическите последици от сключването на договора.

Клауза в договор за банков кредит, която предвижда възможност за едностранно промяна от страна на банката на първоначално договорения размер на лихвения процент, не е неравноправна, ако промяната на цената следва да се налага от обективни, външни и извън контрола на търговеца фактори, които да са подробно разписани в договора, както и методиката на банката за изменението да е част от договорното съдържание, а не да представлява вътрешен акт на търговеца, съответно при изменение на договора да липсва възможност за субективна едностранна преценка на доставчика на услугата. Само тогава търговецът/доставчикът на финансови услуги не може да се счита за недобросъвестен по смисъла на общата дефиниция за неравноправна клауза, съдържаща се в чл. 143, ал. 1 ЗЗП, тъй като увеличението на престацията, макар и едностранно, не зависи пряко от неговата воля. Когато потребителят не е получил предварително достатъчно конкретна информация за начина, метода, по който кредитодателят може едностранно да промени цената на доставената му финансова услуга, както и когато методологията, създадена от банката – кредитор, например с нейни вътрешни правила, не е част от договора за кредит, банката не може да се счита за добросъвестна по смисъла на общата дефиниция за неравноправна клауза по чл. 143 ЗЗП, за да е приложимо правилото на чл. 144, ал. 3, т. 1 ЗЗП. Посочването като част от съдържанието на договора на ясни и разбираеми критерии, при които цената на заетите парични средства може да бъде променена, е законово задължение на банката, произтичащо и от текста

на чл. 147, ал. 1 ЗЗП. То е гаранция за възможността кредитополучателят да предвиди както точните промени, които търговецът би могъл да внесе в първоначално уговорения размер на лихвата, така и да има предварителна осведоменост каква би била дължимата от него месечна вноски./ в този смисъл решение № 77/22.04.2015 г. по гр. дело № 4452/2014 г. на ВКС, ГК, III г. о., решение № 424/02.12.2015 г. по гр. дело № 1899/2015 г. на ВКС, ГК, IV г. о., решение № 51/04.04.2016 г. по т. дело № 504/2015 г. на ВКС, ТК, II т. о., решение № 95/13.09.2016 г. по т. дело № 240/2015 г. на ВКС, ТК, II т. о., решение № 205/07.11.2016 г. по т. дело № 154/2016 г. на ВКС, ТК, I т. о., решение № 165/02.12.2016 г. по т. дело № 1777/2015 г. на ВКС, ТК, I т. о., решение № 201/02.03.2017 г. по т. д. № 2780/2015 г. на ВКС, ТК, II т. о./.

Въз основа на събраните по делото доказателства настоящият състав намира, че процесните клаузи от договора за кредит не са индивидуално уговорени, доколкото са изготвени предварително от банката – ответник и ищецът не е имал възможност да влияе върху тяхното съдържание. Презумпцията на чл.146, ал.4 ЗЗП не е оборена, като от събраните доказателства не се установява, че ищецът е имал възможност да изрази становище по съдържанието на договора, вкл. по процесните клаузи и да повлияе върху тях. В този смисъл обстоятелството, че кредитът е отпуснат по молба на ищеца, не обуславя противния извод. Такъв извод не следва от възраженията на ответника по първоначалния иск, че не било възможно кредитодателят да определи точно какъв ще бъде размерът на кредита, погасителният му срок, от какви източници на доходи и по какъв начин ще се обслужват задълженията по кредита, на какви погасителни вноски /дали ще има по-големи в началото или в края на погасителния срок вноски или ще са равни/, дали ще има гратисен период или не, откъдето пък зависила и надбавката в лихвения процент, какво ще бъде обезпечението и т.н

По време на сключване на Договора са действали изготвените от ответника Условия по кредитни продукти на физически лица, в които са заложили основните параметри на Договора-ГЛП, срок на погасяване, такси и комисионни, неустойки при неизпълнение на договорните задължения, като конкретно посочени величини. Тези параметри са залегнали и в съдържанието на договора. Договорната свобода за ищеца се е изразявала в това да посочи сумата, която иска да му бъде представена, чиито минимални и максимални размери обаче отново са предварително определени от ответника. За това не може да се приемат за индивидуално уговорени клаузи, които се основават на предварително зададени условия и параметри относно съществените елементи от съдържанието на договора, макар потребителят да се е съгласил да ги приеме.

Съдът като съобрази, съдържанието на договора, счита, че клаузата на чл. 4, предвиждаща, че за усвояния кредит кредитополучателят дължи на банката годишна лихва в размер на 8,95%, формирана от сбора на стойността на банковия ресурс за евро /СБР/, който към датата на сключване на договора е 5,9% плюс надбавка от 3,05 пункта, макар да не е индивидуално уговорена, не

е неравноправна. По ясен и разбираем за потребителя начин са посочени размерът на договорната лихва, начинът, по който е формиран, размерът на двете компоненти, формиращи лихвения процент към датата на сключване на договора, от кога се начислява договорната лихва и върху каква сума. Следователно клаузата съдържа конкретизирано по размер задължение на длъжника и доколкото касае основния предмет на договора – възнаградителната лихва по договора за кредит, и е формулирана по ясен и разбираем начин съгласно изискването на чл.145, ал.2 ЗЗП, тя не следва да се преценява като неравноправна. С посочването на размера на възнаграждението, изразен в абсолютна стойност като процент към момента на сключване на договора, е спазено изискването за яснота и разбираемост. Посочването на задължение за лихва в отнапред известен размер не нарушава изискването за добросъвестност и не води до значително неравновесие между правата и задълженията на банката и на заемополучателя. Изискването на яснота и разбираемост на тази съществена за договора клауза е изпълнено, тъй като цената на кредита е посочена ясно от граматическа гледна точка и от съдържанието ѝ може точно да бъде разбран обхватът на поетото задължението, за да разбере потребителят икономическите последици от сключването на договора.

Обстоятелството, че лихвата се определя от два компонента – базов лихвен процент и надбавка, всеки от които е посочен като стойност, не внася неяснота, тъй като за средния потребител е разбираемо, че общият размер на лихвата представлява сбор от двата елемента и се изисква само прилагане на едно аритметично действие за изчисляването ѝ. Въведеното изискване относно посочването на метода на изчисляване на лихвата, от една страна, е изпълнено с посочването на двата лихвообразуващи компонента,

В чл. 4 от договора изрично е посочен приложимият размер на стойността на променливия компонент-стойност на банковия ресурс и постоянната надбавка, към момента на сключването, а по-надолу е изяснено използваното понятие "стойност на банковия ресурс".

Затова неоснователни са твърденията, че поради нищожност на клаузата, с която е уговорен лихвения процент лихва не се дължи. Потребителят е разбрал обхвата на своето задължение в оспорената клауза на договора, като независимо, че не е знаел как банката определя базовия си лихвен процент, той е бил наясно, че дължи възнаграждение в конкретно посочен в договора размер. Липсата на информация за факторите и методологията за изменение на базовия лихвен процент на банката има значение само за евентуалната едностранна промяна на уговореното възнаграждение. Посочването на лихвата, при която се сключва договорът, представлява изпълнение на изискванията по чл. 58 ЗКИ и е в съответствие с принципа за добросъвестност в гражданските и търговските взаимоотношения.

Клаузите на чл. 4.1, чл. 4.1., които предвиждат право на Комитет по управление на активите и пасивите на банката да определя стойността на

банковия ресурс, който се явява компонент от годишната лихва по кредита, да бъде ежемесечно преразглеждан и променян при промяна на пазарните условия, представляващи изменение в едно или повече от посочените условия, които в своята съвкупност влияят върху СБР: 1./ изменение с минимум 5% за месец на стойностите на кредитните годишни лихвени нива по привлечените срочни депозити от нефинансови предприятия и домакинства, обявявани в статистиката на Централната банка, или изменение с минимум 9% кумулативно за три месеца; 2./ изменение с минимум 5% за месец на основния пазарен измерител за кредитен риск на Р България за периода между 1 и 5 години; 3./ промяна в кредитния рейтинг на Р България според някоя от основните рейтингови агенции (S&P, Moody's, Fitch и др.); 4./ изменение с минимум 1% за месец на общоприетите индекси на паричните пазари за съответната валута (SOFIBOR, EURIBOR, LIBOR и др.); 5./ промени в нормативната база и/или регулациите на Централната банка, засягащи функционирането на банките и изискванията към тях, в това число и въвеждане на рестрикции; 6./ промяна в падежната структура на пасивите спрямо падежната структура на активите, влияеща върху разходите на банката за управлението им, са неравноправни по смисъла на чл. 143 ЗЗП. Промяната на годишната лихва в частта СБР е предоставена изцяло на преценката на банката, без да е посочена методика за промяната му, с която да може да се аргументира основателна причина по чл. 144, ал. 2, т. 1 ЗЗП или зависимост от външни фактори съгласно чл. 144, ал. 3, т. 1 ЗЗП, поради което по отношения на тези клаузи посочените изключения не са приложими. В клаузата на чл. 4.1.1 се съдържа единствено изброяване на обективните фактори като условия, при които банката може да извърши промяната, но не е посочен никакъв алгоритъм и правила, по които СБР ще бъде променен, съответно отсъства и правило за обвързаност на СБР по кредита с изменението на стойностите на факторите, които са посочени като основание за промяната. Обявяването на методика на сайта на банката и на публични места в банковите офиси не я прави част от договорното съдържание, което съгласно постоянната практика следва да съдържа ясно описание на метода на индексване и промяна на цената на кредита.

По изложените съображения е неравноправна и клаузата на чл. 4.2 от Договора, според която банката информира кредитополучателя за промяна на СБР чрез публикация в своя интернет сайт, на видимо място в офисите си или по друг подходящ начин, като в такива случаи не е необходимо подписване на анекс към договора. Това право на банката не е съпътствано със задължение за предприемане на активно поведение от страна на кредитора, свеждащо до знанието на потребителя, че посочената информация съществува и е на негово разположение.

Поради това посочената клауза е в противоречие с изискването на чл. 144, ал. 2, т. 1 ЗЗП. Промяната в СБР се отразява на размера на анюитетните вноски и е свързана със значителни от гледна точка на интереса на кредитополучателя последици, които при липса на обезпечена в достатъчна

степен информираност за конкретния размер на дълга към датата на всеки един от последователните месечни падежи би довело до сериозно нарушаване на равновесието между правата и задълженията на търговеца и потребителя във вреда на последния.

Произтичащата от чл.146, ал.1 вр. чл.143 З. нищожност на уговорката в клауза от договор за банков кредит, даваща право на банката - кредитор да променя едностранно лихвата по кредита при промяна на БЛП, не обуславя обаче нищожност на уговорката в същата клауза за заплащане от кредитополучателя на договорна лихва в размер, формиран като сбор от СБР с точно определен към датата на подписване на договора размер в проценти и договорна надбавка /в този смисъл решение № 92/09.09.19г. по т.д.№2481/17г. на ВКС, II т.о./. Клаузата за възможност за промяна на цената /лихвата/, обусловена от промяна на БЛП, но при липса на ясна методика и условия за промяната, доведена до знанието на кредитополучателя, е неравноправна по смисъла на чл.143, т.10 и т.12 от ЗЗП и нищожна съгласно чл.146 от ЗЗП, но само в частта, даваща право на банката - кредитор да променя едностранно лихвата при промяна на СБР, но не и в частта, определяща дължимата към момента на сключване на договора лихва, включваща СБР и договорна надбавка в определен размер.

За това несъстоятелна е тезата на ищеца, че констатирана нищожност на клаузата, предвиждаща право на кредитора да променя едностранно размера на лихвения процент, без предварително определени критерии, сведени до знанието на потребителя, обуславя нищожност на клаузата, с която лихвата е уговорена и лихва изобщо не се дължи. Предвидената в чл. 23 от ЗПК последица - ако договорът за потребителски кредит се обяви за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, без да дължи лихва или други разходи по кредита/, е неприложима, тъй като недействителността на клаузите за промяна на лихвения процент не обуславя недействителност на клаузите, с които първоначално той е уговорен, ако са ясни и разбираеми.

По дефиниция от чл. 430, ал.1 вр. ал.2 ТЗ договорът за банков кредит е възмезден - срещу задължението на банката да отпусне парична сума за определена цел и при уговорени условия и срок заемополучателят се задължава не само да ползва и да върне заетата сума съобразно уговореното в договора, но и да заплати уговорената с банката лихва по кредита. Лихвата /чл.430, ал.2 ТЗ/ е своеобразна цена, която заемополучателят дължи на банката като насрещна престация за ползването на предоставените от нея парични средства.

Наличието на неравноправни клаузи в договор, сключен с потребител, не води до неговата нищожност, ако договорът може да се прилага и без тези клаузи, съгласно разпоредбата на чл. 146, ал. 5 ЗЗП. Целта не е обявяване на недействителността на целия договор, съдържащ неравноправни клаузи, а замяна на формалното равновесие, което договорът установява между правата

и задълженията на съдоговорителите, с действително равновесие, което може да възстанови равенството между тях, като се прави уточнението, че по принцип съответният договор трябва да продължи да се изпълнява без друго изменение, освен произтичащото от премахването на неравноправните клаузи и ако последното условие е изпълнено. Съгласно чл. 6, параграф 1 от Директива 93/13/ЕИО, съответният договор трябва да продължи да действа без друго изменение, освен произтичащото от премахването на неравноправните клаузи, доколкото съгласно нормите на вътрешното право съществува правна възможност за запазване на договора без неравноправните клаузи, което трябва да се провери, като се приложи обективен подход, в който смисъл са и решения на СЕС по дело C-118/17, т. 40 и 51 C-70/17 и C-179/17, т. 57, по дело C-260/18, т. 39, по дело C-453/10, т. 32/. Както е разяснено и в решение № 168/29.01.2012 г. по т.д. № 2184/2019 г. на II т.о., Премахването изцяло на клаузата за определяне на лихвата по кредита, при изрична и ясна уговорка за възнаграждение, изразено като абсолютна стойност към момента на сключване на договора, би променило възмездния му характер и не съответства на разпоредбите на закона, поради което доводите на кредитополучателя, че не дължи изобщо възнаградителна лихва по процесния договор за кредит са неоснователни.

В допълнение, от недействителността на клаузата потребителят не е бил ощетен, предвид че в периода на действие на договора лихвата последователно е намалявала.

Недействителна е клаузата на чл. 4.6 от Договора, предвиждаща задължение за кредитополучателя да заплаща наказателна лихва в размер на 18,95 %, формирана от сбора на договорения лихвен процент плюс наказателна надбавка от десет пункта. Същата противоречи чл. 33, ал. 2 ЗПК, съгласно който при просрочие на задълженията лихвата за забава не може да надвишава размера на законната лихва, определяна от Министерски съвет.

Размерът на законната лихва, към датата на сключване на договора е определен с ПМС 72 от 8.04.1994 г. за определяне на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, която за задължения в конвертируема валута е равна на тримесечният ЛИБОР плюс 10 пункта според публикуваните данни за стойността на индекса в апис финанс и е възлизала на 11,30 % /1,3 %-тримесечния либор за евро + 10 пункта/.

Уговорената наказателна лихва в размер на 18,95 % значително я надвишава, поради което договорната клауза, с която е определена е нищожна, поради противоречие с чл. 33, ал. 2 ЗПК. Тази разпоредба е императивна и всяка уговорка в отклонение от нея не поражда правни последици. В случая неприложима е разпоредбата на чл. 26, ал. 4 ЗЗД, съобразно даденото от СЕС тълкуване на разпоредбите на Директива 93/13/ЕИО на съвета от 5 април 1993 г. относно неравноправните клаузи в потребителските договори, Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно правата на потребителите и за изменение на предходната директива, Директива 2009/22/ЕО на ЕП и на Съвета от 23.04.2009 г., относно исковете за

преустановяване на нарушения с цел защита на интересите на потребителите. Практиката на СЕС по преюдициални запитвания относно тълкуването на член 6, параграф 1 от Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 05.04.1993 г. и член 2 от Директива 2009/22/ЕО на ЕП и на Съвета от 23.04.2009 г. е последователна, че не се допуска правна уредба на държава-членка, която дава възможност на националния съд, когато констатира нищожността на неравноправна клауза в договор между продавач или доставчик и потребител, да допълни договора, като измени съдържанието на тази клауза, както и че националните съдилища са длъжни само да не прилагат неравноправните договорни клаузи, така че те да нямат задължителна сила за потребителя, но не са овластени да изменят съдържанието им. Договорът трябва по принцип да продължи да действа без друго изменение освен произтичащото от премахването на неравноправните клаузи, доколкото съгласно нормите на вътрешното право съществува правна възможност така да се запази договорът. Решенията на Съда на Европейските общности /СЕС/ с предмет тълкуването на разпоредба от правото на Европейския съюз или тълкуването и валидността на акт на органите на Европейския съюз е задължително за всички съдилища в страната.

Нищожна е и клаузата на чл. 4.5 от Договора, предвиждаща заплащането еднократно на комисионна в размер на 2,45% за усвояване на кредита от размера на отпуснатата сума или 900 евро, тъй като противоречи на чл. 10а, ал. 2 ЗКП, предвиждаща изрична забрана за събиране от кредитодателя на такси и комисионни за усвояване на кредита. На тази разпоредба, макар и въведена след сключване на договора между страните, е придадено обратно действие по силата на § 13 от ЗИДЗПК, в сила от 23.07.2014 г..

Неоснователни са доводите на ищеца за нищожност на договора, тъй като при сключването му не му е предоставена необходимата преддоговорна информация във формата на стандартен европейски формуляр. Неспазването на изискването за предоставяне на стандартен европейски формуляр не е предвидено сред основанията за недействителност на договора, съгласно чл. 22 ЗПК. Освен това, в договора по ясен и разбираем начин са посочени елементите от необходимото му съдържание-общ размер на кредита и условията за усвояването му; размер на лихвения процент, годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, условията за издължаване на кредита от потребителя, размер, брой, периодичност и датите на плащане на погасителните вноски, информация за правото на потребителя за отказ от договора, правото му да погаси частично или изцяло кредита, размера на обезщетението за забава, което дължи при неизпълнение на задължението или при неизпълнението му в срок. С това изискванията на закона са изпълнени.

Както се посочи по-горе неизпълнението на изискването на закона в дознанието на потребителя да са доведени методиката и условията за промяната на лихвения процент, не обуславя нищожност на клаузата, с която

първоначално е определен годишният лихвен процент, ако е същият конкретно посочен.

Неоснователен е доводът на кредитополучателя за нищожност на договора, поради неспазване на чл. 11, ал.1, т. 10 ЗПК при определяне на ГПР. Същият е определен по ясен и разбираем за потребителя начин в чл. 4 чрез посочване на неговия размер и начин на формирането му с включени размер на договорната лихва и другите разходи по кредита, с което изискванията на чл. 19 ЗПК са изпълнени. От заключението на вещото лице по основната експертиза се установява, че в ГПР са включени договорната лихва от 8,95% годишно, 10 евро еднократна такса за обработка на документи, 2,45% еднократна такса за усвояване на кредита и 1 евро месечна такса за разкриване на сметка, като при тези компонентни размерът му е 10,20%, което в рамките на посочената в договора сума от 10,31 %. Невключването на месечната такса за обслужване на сметка в размер на 1 евро в ГПР, макар откриването на сметка в случая да е задължително, съгласно чл. 5.3 от Договора, поради което този разход също следва да е част от разходите при формиране на ГПК, по арг. на противното съгл. чл. 19, ал. 3, т. 3 ЗПК и с него размерът на ГПР, според вещото лице, да е 10,37 % и да не съответства на посочения в договора 10,37 %, не налага извод, за недействителност на клаузата на определяне на ГПР, поради прилагане на заблуждаваща търговска практика. Имайки предвид незначителната разлика, която се получава между посочения в договора размер на ГПР и действителния такъв и че до погасяване на задължението ГЛП е намалявал, с което пропорционално е намалявал и на ГПР, потребителят не бил подведен за действителния му размер за срока на договора.

Предвид че констатираният от съда порок на договора в частта относно клаузата, предвиждаща право на банката едностранно да променя ГЛП, не обуславя изцяло неговата недействителност, не са изцяло недействителни и сключените при действието му анекси. Ето защо не следва да бъдат разгледани реливираните от ищеца доводи за тяхната недействителност на самостоятелно основание.

Клаузите в чл. 1 и в чл. 8 от Анекс № 1 от 10.09.2012г., предвиждащи, че върху задължението по договора в общ размер от 18 337,98 евро, включващо 17086,82 евро редовна главница, 846,21 евро просрочена главница, 395,12 евро просрочена редовно лихва и 9,83 евро лихва и наказателна надбавка върху просрочената главница, са нищожни, като противоречащи на закона /чл. 26, ал. 1 вр. чл. 10, изр. 3 ЗЗД/. Видно от съдържанието им, същите предвиждат върху главницата по договора да се прибавят просрочени задължения за лихва и върху новообразувания размер да се начислява договорна лихва, което представлява анатоцизъм по смисъла на чл. 10, изр. 3 ЗЗД и е допустим само между търговци съгласно чл. 294, ал. 1 ТЗ, но не се прилагат в отношенията с потребители. По тази причина правноирелевантно е, че ищецът се е съгласил с така определения новообразуван размер на главницата. Противоречащите на закона клаузи, като нищожни не пораждат

правни последици, поради това недействително е и всяко изразено съгласие между страните да изпълнят задълженията си по тях.

От заключението на назначената основна съдебно-икономическа експертиза се установява, че с първия анекс дължимата към 01.09.2012г. главница от 17 086,82 евро е увеличена със сумата 1251,16 евро, включваща просрочена главница 846,21 евро, 385,12 евро - просрочена лихва, 9,83 евро – лихва и наказателна надбавка върху просрочената главница, а с втория анекс дължимата към 02.12.2013 г. главница е в размер на общо 18,330,11 евро, включваща 17 990, 47 евро, непадежирала главница и 339,64 евро просрочена главница. Във всяко от споразуменията е постигнато съгласие така формираната главница да се олихвява с годишен лихвен процент, равен на базовия лихвен процент на банката за кредити в евро плюс надбавка от 3,05 %. Нищожността на клаузите на допълнителното споразумение за капитализиране на просрочените лихви има за последица недействителност и на установителната част от споразумението относно размера на дължимите суми, както и на новия погасителен план в частта на дължимите суми

Доколкото главницата по кредита по втория анекс е формирана съобразявайки така определения ѝ размер по първия, с който е извършена капитализация на лихви, макар с Анекс № 2 изрично да не е предвидено включване на изтекли лихви към главницата, отново е извършена капитализация на лихви. Поради това недействителна е установителната част от споразумението относно размера на дължимите суми, както и на новия погасителен план в частта на дължимите суми

Нищожни, по изложението по-горе съображения, са и клаузите на чл. 10 от Анекс № 1 от 10.09.2012г. и Анекс № 2 от 02.12.2013г., с които е определен размерът на лихва за забава, включващ сбора от договорната главница и надбавка от 10 пункта, като противоречащи на чл. 33, ал. 3 ЗПК. При подписване на анексите, в сила е Постановление № 100 от 29.05.2012 г. за определяне размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута на МС, съгласно т. 2 от което годишният размер на законната лихва за просрочени задължения в евро се определя от лихвеният процент, прилаган от Европейската централна банка по основните операции по рефинансиране, в сила от 1 януари, съответно от 1 юли, на текущата година плюс 10 процента. Към 10.09.2012г. основната лихвена ставка на ЕЦБ по основни операции по рефинансиране в проценти е 0,75 %, а към 02.12.2013г.- 0.25% по справка от апис финанси, т.е. размерът на лихвата за забава по анексите е 10,75% и 10,25%, което е над уговорените 18,95% и 15,20%.

В останалата част анексите са действителни.

За да бъдат уважени предявените иски с правно основание чл. 55, ал. 1 ЗЗД, ищецът следва да докаже твърдението си, че платените от него суми по процесния договор за кредит надвишават размера на дължимите суми, определени при съобразяване само на действителните клаузи от договора с оглед формираното с настоящото решение становище за нищожност на част

от клаузите в договора за потребителски кредит и на допълнителните споразумения към него.

Основателна е претенцията на ищеца за връщане на сумата, с която е увеличен размерът на главницата с Анекс № 1 от 10.09.2012г.. Предвид нищожността на клаузата на чл. 1, с който се определя нов размер на дълга, чрез прибавяне към редовната и просрочената главница на задължения за договорна лихва и лихва за забава, същата не обвързва страните и първоначално уговорения размер на главницата от 20 000 евро следва да се счита непроменен за срока на действие на договора. Според заключението на вещото лице извършените плащания от ищеца за погасяване на задължението за главница е в размер на общо 20 397,14 евро /12 409,54 евро платена редовна главница+7 987,60 просрочена главница/, поради което разликата от 397,14 евро се явява дадена без правно основание и следва да се върне на ищеца.

Дадени без основание са заплатените от Н.Л. суми от 490 евро такса за усвояване на кредита и 10 евро такса за разглеждане на документи. Както се посочи по-горе, клаузата на чл. 4.5 от Договор за потребителски кредит от 20.04.2011г., с която е уговорено заплащането еднократно на комисионна в размер на 2,45% върху сумата по кредита, противоречи на чл. 10а, ал. 1 ЗПК /ред. ДВ бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г./, приложима и по време на сключване на договора, съгласно § 13 от ПЗРЗИДЗПК. Съгласно нея кредиторът не може да изисква заплащане на такси и комисиони за действия, свързани с усвояване и управление на кредита. След като в чл. 4.5 от Договора изрично е посочено, че комисионната от 2,45% се дължи за усвояване на кредита, а разглеждането на подадените от ищеца документи е също действие, свързано с усвояването му, платените суми са дадени без правно основание, поради което подлежат на връщане.

Предвид нищожността на клаузата на чл. 4,6 от Договора за потребителски кредит, а също и на идентичните клаузи на 10 от Анекси 1 от 10.09.2012г. и Анекс 2 от 02.12.2013 г., с които е уговорен размер на дължимата лихва за забава от 18,95%, съответно от 15,20%, поради противоречие с добрите нрави, заплатените от ищеца суми за наказателна лихва се явяват дадени биз основание. Видно от заключението на вещото лице за срока на договора, ищецът е заплатил 340,25 евро наказателна лихва.

Платената договорна лихва в размер на общо 8 235, 55 евро, от които 1 568,82 евро редовна и 7 666,73 евро просрочена, не е дадена без основание.

Както многократно вече се посочи нищожността на клаузата, която дава право на банката едностранно да променя договорната лихва, не води до нищожност на клаузата, с която е определен лихвеният процент при сключване на договора, ако е ясно и разбираеми определен като абсолютна величина. Затова едностранната промяна на лихвения процент, макар да не обвързва страните, не налага извод, че лихва по договора изобщо не се дължи, а че в отношенията им продължава да се прилага определеният при сключване на договора лихвен процент.

Според заключението на вещото лице по допълнителната съдебно-икономическа експертиза размерът на договорната лихва по кредита при лихвен процент от 8,95%, до датата на погасяване на задължението 13.01.2021г. при извършената капитализация на лихви би възлизал на 13 242,96 евро.

При промяна на лихвения процент в посока намаляването му и при изпълнение на задължението в предвидения в договора срок размерът на договорната лихва би бил 6077,59 евро. Този размер обаче не следва да се взема предвид, тъй като е изчислен на база връщане на заема в първоначално предвидения в договора срок, което ищецът не е изпълнил и при прилагане на клаузата за промяна на лихвения процент, която е недействителна.

Според приложения към т. 1 от допълнителната съдебно-икономическа експертиза погасителен план дължимата главница по договора към датата на сключване на Анекс № 1 от 10.09.2012г. е в общ размер от 17 933,03 евро главница /17 086,82 евро остатъчна редовна и 846,21 евро просрочена/. При този размер на главницата, без да се взема предвид извършената с двата анекса капитализация на лихви, размерът на договорната лихва до погасяване на задължението на 13.01.2021г., изчислена от съда по реда на чл. 162 ГПК с помощта на апис калкулатор би възлизала на 13 348.90 евро. Платената от ищеца сума от 8 235, 55 евро договорна лихва е в по-малък размер, поради което не е налице недължимо извършено плащане на договорна лихва.

Неоснователен е доводът, че платената договорна лихва дори при първоначално определения лихвен процент от 8,95%, надвишава посочения в договора размер от 7 570,68 евро и разликата над тази сума се явява недължимо платена. Предвид че сумата по кредита е издължена след първоначално определения срок поради забава на длъжника, върху дължимата главница законосъобразно е начислявана договорна лихва за периода до погасяване на задължението, на което се дължи разликата между първоначално посочения в договора размер и платената от ищеца сума.

От сумата 555,87 евро-платени отложени лихви, дадени без основание са сумите 5,22 евро лихва и наказателна надбавка за периода 20.09.2013г. и 01.12.2013г. и сумата 18,82 евро, съставляваща част от сумата 232,65 евро лихва и наказателна надбавка върху просрочената главница, съгласно Анекс № 1 от 10.09.2012г. или общо 24,04 евро. Останалите суми са част от платената договорна лихва за срока на договора, която не е платена без основание и не подлежи на връщане. Съответно не подлежи на връщане частта от сумата 555,87 евро, включваща платена договорна лихва, а именно 531,83 евро.

По възражението на ответника за погасяване на вземанията за платени при начална липса на основание главница и лихви, следва да се съобрази, че когато вземането произтича от неоснователно обогатяване, с оглед т.7 от ППВС от 28.05.1979 по гр. д. № 1/1979 г., давностният срок за вземанията по чл. 55, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД е общият пет годишен срок по чл. 110 от ЗЗД и тече

от момента на получаване на плащането. В този смисъл доводите за приложение на кратката тригодишна давност за връщане на недължимо платените наказателни лихви не могат да бъдат споделени.

В случая исковата молба е подадена на 08.03.2021г.

Вземането за главница е погасено изцяло на 13.01.2021г., от която дата започва тече давността по чл. 55, ал. 1 ЗЗД за връщане на дадената без основание сума от 397,14 евро. Същата не е изтекла към датата на предявяване на иска и възражението за погасяване на вземането по давност е неоснователно.

По същите съображения неоснователно е възражението за погасяване по давност на вземането за платени отложени лихви, тъй като плащането е извършено на 13.01.2021г., откогато е започнала да тече давността за връщането на сумата.

Възражението за погасяване по давност на платените без основание наказателни лихви е основателно за периода 20.04.2011г.20.02.2016г.. За този период са платени наказателни лихви на стойност 70,48 евро. Ето защо претенцията следва да се уважи за сумата 269,77 евро, като за разликата над нея до претендирания размер от 340,25 евро да се отхвърли като погасена по давност.

Предвид че не е релевирано възражение за погасяване по давност на вземането за връщане на сумата 490,00 евро такса за усвояване на кредита и 10,00 евро такса за разглеждане на документи, искът за връщането им, като дадени без основание, следва да се уважи в тази част.

По насрещния евентуален иск на ответника за осъждане на ищеца да заплати сумата от 4 088,91 евро, представляваща разликата между дължимата сума по Договор за потребителски кредит от 20,04.2011 г. при договорена лихва 8,95 % и реално заплатената вследствие намаленията на СБР по време на договора, съдът счита, че не следва да се произнася, предвид че не се е сбъднало вътрешно процесуалното условие за разглеждането му, под което е заявен, а именно установяване изцяло нищожност на Анекс № 1 от 10.09.2012г. и Анекс № 2 от 02.12.2013г.. Освен това намаляването на лихвения процент не е в резултат на постигнати договорености между страните със сключване на анексите, а се дължи на промяна на заложения при формиране на СБР индекс, което условие банката сама е предложила. Поради това в противоречие с принципът на добросъвестността е кредитодателят, позовавайки се на нищожност на клауза за условията за промяна на първоначално определения лихвен процент, която сам е предложил, да иска да не се прилага в отношенията между страните, когато не е в негов интерес, за да получи сума, която е поел риск да не получи при намаляване на лихвения процент доброволно.

С оглед на гореизложеното, съдът намира, че ищецът е платил без основание следните суми по Договор за потребителски кредит от 20.04.2011г., а именно: 397,14 евро главница, 269,77 евро /част от сумата

340,25 евро/-наказателна лихва, 24,04 евро /част от сумата 555,87 евро/-наказателна надбавка, 490 евро такса за усвояване на кредит и 10,00 евро такса за разглеждане на документи или общо 1 190,95 евро, до която сума искът с правно основание чл. 55, ал. 1 ЗЗД следва да се уважи, като за разликата над този размер, до претендирания от общо 11 028,81 евро, т.е. за сумите 1 568,82 евро-редовна главница, 7 666,73 евро-просрочена главница, 70,48 евро /част от сумата 340,25 евро/-наказателна лихва и 531,83 евро /част от сумата 555,87 евро/, следва да се отхвърли, като неоснователен.

Върху тези суми се дължи законна лихва от датата на предявяване на исковата молба, до окончателното им плащане.

С оглед изхода на делото, разноски се дължат и на двете страни, съразмерно на уважената и отхвърлената част на иска. Претенцията за заплащането им е заявена своевременно и от двете страни-от ищеца с исковата молба, а от ответника с отговора.

В производството по делото ищецът е направил разноски за заплащане на държавна такса в размер на общо 967,41 лева и разноски за съдебно-икономически експертизи- основна и допълнителна в размер на общо 709,00 лв.

Съобразно уважената част от иска на ищеца се дължат разноски в размер на 104,47 лв. за държавна такса и 76,33 лв. разноски за съдебно-икономически експертизи или общо 108,80 лв.

Ищецът има право и на разноски за процесуално представителство по делото. В случая са представени два договора за правна защита и съдействие, сключени между Н. ЛЮБ. Л. и мл. адвокат Б.В. Б. № 7 от 04.03.2021г. и № 26 от 01.12.2021г. С тях е уговорено предоставяне на правна помощ, на осн. чл. 38, т. 2 ЗАДв., в полза на ищеца под формата на процесуално представителство по гр. д. 362/2021г.-по предявения от Л. иск и по предявения срещу него от ответника Райфайзенбанк ЕАД евентуален насрещен иск. Предвид че първоначално предявеният иск и евентуалният насрещен иск са в защита на различни интереси, ищецът има право на разноски по всеки от тях. В настоящата хипотеза, разноските за процесуално представителство се заплащат в полза на адвоката, осъществил правната помощ и съдът съгласно чл. 38, ал.2 ЗАДв., следва да ги определи съобразявайки предвидените в Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения на ВАС, размери, с оглед защитаваните интереси.

По предявения от Н.Л. иск с правно основание чл. 55, ал. 1 ЗЗД, като се има предвид частичното му уважаване за сумата от 1 190,95 евро, дължимите разноски за процесуално представителство следва да се определят по реда на чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, който възлиза на 392,56 лв.

Предвид че по предявеният при условията на евентуалност насрещен осъдителен иск на ответника съдът не се е произнасял, което е равносилно на

отхвърлянето му, на ищеца също се дължат разноски, определени съобразно равностойността на претендираната сума от 4088,91 евро или 7 973,37 лв. Разноските следва да се определят съобразно чл. 7, ал. 2, т. 3 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, който възлиза на 728,67 лв.

Или общо разноските за предоставената правна помощ за процесуално представителство, които ответникът дължи възлизат на 1 121,23 лв. Ответникът следва да бъде осъден да ги заплати в полза на младши адвокат Б.Б.- АК Видин.

На ответника се дължат разноски за процесуално представителство от юрисконсулт, на осн. чл. 78, ал. 8 ГПК, единствено за защита по иска с правно основание чл. 55, ал. 1 ЗЗД, предвид че по предявения от него евентуален насрещен осъдителен иск с правно основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД съдът не се е произнасял, което е равнозначно на отхвърлянето му. По тази причина на ответника не се дължат разноските за държавна такса, които е сторил по предявения насрещен иск.

По делото ответникът е поискал присъждане на разноски за процесуални представителство в размер на общо 300,00 лв., видно от представения в хода на устните състезания списък за разноски-л.148 по делото. Съдът, като съобрази, че не посочено каква е сумата, която се претендира за защита и съдействие по всеки от исковете, счита че се претендират разноски поравно за всеки- т.е. 150,00 лв. за защита по първоначалния иск с правно основание чл. 55, ал. 1 ЗЗД и 150,00 лв. за предявения от Райфайзенбанк ЕАД насрещен иск с правно основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД.

Размерът на юрисконсултското възнаграждение по граждански дела с определен материален интерес се определя по правилата на чл. 25, ал. 1 от Наредба за заплащане на правната помощ, който е от 100,00 до 360,00 лв., в който размер се вмести възнаграждение от 150,00 лв., което се претендира от ответника. В този размер следва да се присъдят в полза на ответника разноски за защита срещу частично отхвърления иск на Н.Л. срещу него с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД. Размерът на възнаграждението е определен при съобразяване на броя на проведените заседания и фактическата и правна сложност на делото.

По изложените съображения, настоящият състав на Районен съд Велинград

РЕШИ:

ОСЪЖДА, на осн. чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД Райфайзенбанк България ЕАД,

ЕИК: 831558413, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Никола Вапцаров“ № 55, да заплати на Н. ЛЮБ. Л., ЕГН: *****, с адрес гр. Пловдив, ж.к. *****, сумата от общо 1 190,95 евро /хиляда сто и деветдесет евро и 95 евроцента/, от които 397,14 евро /триста деветдесет и седем лева и 14 евроцента/- главница, 269,77 евро /двеста шестдесет и девет лева и 77 евроцента/- наказателна лихва, 24,04 евро /двадесет и четири евро и 04 евроцента/-наказателна надбавка, 490 евро /четиристотин и деветдесет евро/-такса за усвояване на кредит и 10,00 евро /десет евро/-такса за разглеждане на документи, дадени без основания по Договор за потребителски кредит от 20.04.2011г., ведно със законна лихва от 08.03.2021г., до окончателното плащане, **КАТО ОТХЪРЛЯ ИСКА ЗА РАЗЛИКАТА** над сумата от 1 190,95 евро, до претендираната сума от общо 11 028,81 евро /единадесет хиляди и двадесет и осем евро и 81 евроцента/, като неоснователен.

ОСЪЖДА, на осн. чл. 78, ал. 1 ГПК, Райфайзенбанк България ЕАД, ЕИК: 831558413, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Никола Вапцаров“ № 55, да заплати на Н. ЛЮБ. Л., ЕГН: *****, с адрес гр. Пловдив, ж.к. *****, разноски по гр. д. 362/2021г. на Районен съд Велинград за държавна такса в размер на 104,47 лв. /сто и четири лева и 47 ст./ и съдебно-икономическа експертиза, в размер на 76,33 лв. /седемдесет и шест лв. и 33 ст./ или общо 180,80 лв. /сто и осемдесет лева и 80 ст./.

ОСЪЖДА, на осн. чл. 38, ал. 2 ЗА, Райфайзенбанк България ЕАД, ЕИК: 831558413, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Никола Вапцаров“ № 55, да заплати на младши адвокат Б.В. Б.-АК Видин, със съдебен адрес гр. Видин, ж.к. „Крум Бъчваров“, бл. 22, вх. В, ет. 5, ап. 59, разноски за правна защита и съдействие в размер на общо 1 121,23 лв. /хиляда сто двадесет и един лева и 23 ст./.

ОСЪЖДА, на осн. чл. 78, ал. 8 ГПК, във вр. чл. 25, ал. 1 от Наредба за заплащане на правната помощ, Н. ЛЮБ. Л., ЕГН: *****, с адрес гр. Пловдив, ж.к. *****, да заплати на Райфайзенбанк България ЕАД, ЕИК: 831558413, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Никола Вапцаров“ № 55, разноски за процесуално представителство от юрисконсулт, в размер на 150,00 лв. /сто и петдесет лева/.

Решението подлежи на въззивно обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните, пред Окръжен съд Пазарджик.

Съдия при Районен съд – Велинград: _____